

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

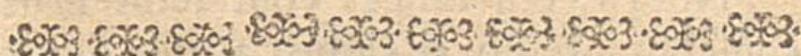
Et In octo Partes ... distincta ...

De Ivstitia Et Contractibvs

Vindalium, 1646

Sect. I. Quid sit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38850

CAPVT IV.

*De contractibus quibus dominium
acquiritur.*

SECTIO I.

Quid sit.

CONCLUSIO I.

Contractus hic à nobis sumitur, pro
Conuentione mutua, seu pacto ex
quo, vel ex vtraque, vel saltem ex altera
parte oritur obligatio.) Quanquam alij
strictius sumant contractum pro pacto,
ex quo vtrinque nascitur obligatio. Vnde
iuxta priorem modum, donatio quæ in-
cipit à promissione, dicitur contractus;
quia promissio acceptata inducit obliga-
tionem ex parte donantis, Non est autem
contractus iuxta posteriorem, quia non
infert obligationem ex parte donatarij.
Cæterùm obligatio orta ex contractu,
non tantùm est naturalis, sed etiam ciui-
lis: quæ scilicet iure humano inducitur,
& fouetur concessa actione aduersus eum
qui obligatus est.

Nota 1. etsi omnes contractus fiant consensu interno, & verbis; aliisue signis externis, quosdam tamen speciatim dicere, alios consensu, alios verbis, alios tandem scriptura perfici. Re perficiuntur, qui rei traditionem exigunt, vt depositum, mutuum, &c. Consensu, qui certam verborum formam non exigunt, sed quibuscunque signis consensum exprimentibus perficiuntur, vt emptio, & venditio, locatio, &c. Verbis, qui certam verborum formulam postulant, vt stipulationes, quæ interrogatione vnus, & alterius responsione perficiuntur, hoc modo. Promittis mihi centum? Promitto. Dabis mihi equum? Dabo, &c. Scriptura denique ij, qui sine scriptura nullius sunt valoris, vt Emphyteusis.

Nota 2. varias communiter assignari diuisiones contractus. Nam. 1. diuiditur in nominatum, & innominatum. Nominatus est, qui habet nomen speciale, per quod ab aliis distinguitur, vt emptio, mutuum, alique contractus vulgares. Innominatus verò qui non habet nomen speciale, sed tantum generale nomen contractus; cuius sunt quatuor species, Do vt des, do vt facias, facio vt des, facio vt facias. Nec dicas in emptione & venditione, verbi causa, habere locum

DE IVSTITIA. CAP. IV. 53

do vt des, ibi enim datur pretium pro merce: at in contractu innominato datur vna res pro alia, cuius non est pretium, aut merces. 2. diuiditur contractus in contractum bonæ fidei, & stricti iuris, quorum prior dicitur bonæ fidei, non in sensu circa finem capitis præcedentis usurpato, sed quatenus significat æquitatem quandam, & benigniorem interpretationem quam Iudex sequi potest. Posterior verò stricti iuris, quia Iudex tenetur stare verbis, & dispositioni contrahentium. 3. diuiditur in contractum lucratium, seu gratuitum, & in onerosum, seu non gratuitum. Gratuitus dicitur, in quo non interuenit pretium, & merces, sed mera gratia & liberalitas. Onerosus verò, in quo vicissim onus imponitur, & fit quædam recompensatio. Prioris generis sunt donatio, mutuum, depositum, &c. Posterioris emptio, venditio, locatio. &c.

CONCLUSIO II. Vt valeat contractus, quædam conditiones sunt necessariæ ex parte consensus,) Requiritur nempe vt consensus sit liber, & procedens ex intentione se obligandi, ad leges contractus initi, signoque aliquo externo declaretur. Verùm cum circa istas conditiones, vt sunt propositæ, non possit

esse difficultas, superest inquirendam. r.
An consensus metu extortus, sufficiat ad
valorem contractus.

Cui dubitationi Respondeo. 1. stando
in iure aliter nullum contractum irritum
esse, ideò præcisè quòd per metum factus
fit: quia id non impedit, quin simpliciter
fit voluntarius. 2. cōtractus merè ciuiles,
initos per metum iniuste non incussum
ab altero contrahente, valere, donec per
sententiam irritentur; quia iure natu-
ræ sunt validi, nec per leges ipso facto
irritantur. 3. in foro externo solere res-
cindi per sententiam Iudicis, contractus
initos ex metu cadente in constantem vi-
rum; si iniuste ab extrinseco incussus fit:
non autem si metus sit iustus, aut leuis. 4.
qui per contractum, iniusto, quanquam
leui metu initum, aliquid acquisiuit, te-
neri ad restitutionem in foro conscien-
tiæ: quia quod ita acquiritur, per iniuriã
acquiritur, adeoque iuste retineri non
potest. Quod tamen intellige, modo
contrahens fuerit alteri causa metus, nam
si metus aliunde incussus fit, non est obli-
gatio restituendi, cum ipse iniuriam non
intulerit. intellige etiam, modo metus
fit causa præcipua, aut conditio sine qua
contractus non fuisset initus.

Quæres 2. quid dicendum sit de con-

DE IUSTITIA. CAP. IV. 55
tractu ex errore seu dolo inito. Respon-
deo 1. errorem circa substantiam, face-
re contractum ipso iure naturæ irritum;
vt si vitrum pro gemma datur. Quia
tunc consensus substantialis deest: non
enim emptor intendit emere vitrum, sed
gemma. 2. Errorem circa rei acciden-
tia, si tantum sit comitans, non irritare
contractum. Quia per eiusmodi erro-
rem consensus substantialis non tollitur,
vt cum emis equum Germanicum, putans
esse Hispanicum, empturus licet non tan-
ti, etsi Germanicum esse scires. 3. in foro
conscientiæ, contractum rescindi posse
ex parte decepti, quando dolus alterius
contrahentis dat causam contractui; etsi
error non sit, nisi circa rei qualitatem, quia
sic res per iniuriam ei extorquetur. De-
ceptor tamen tenetur contractum imple-
re, si deceptus velit; quia fraus & dolus
nemini patrocinari debet. Dico alterius
contrahentis, nam si dolus aliunde ve-
niat, contractus valet: modo con-
trahens non habeat intentionem condi-
tionatam non contrahendi, nisi res de
qua agitur tali qualitate affecta sit.

Quæres 3. quid dicendum sit de valo-
re contractus aliàs irriti, cui iuramentum
adhibetur. Respondeo 1. contractum
qui iure positiuo, ob bonum commune

irritus est, non firmari iuramento, ut si clericus cum iuramento renuntiet privilegio fori: tale siquidem iuramentum, cum sit de re mala, fiatque in præiudicium boni communis, obligare nequit 2. contractum iure positivo, propter, utilitatem privatam debitoris, & in fauorem illius irritum, firmari iuramento. Hoc communiter admittitur, tum in contractu quo vxor consentit in alienationem fundi dotalis, tum in eo qui fit à minore sine auctoritate curatoris, vel licentia Iudicis; tales contractus alioqui irriti, firmitatem accipiunt, si adhibeatur iuramentum de futuro, verbi causa, si vxor dorem alienans iuret, se contractum non reuocaturam, vel quid simile. Et ratio discriminis inter huac, & præcedentem easam est; quia etsi per pactum priuatum, non possit quis derogare iuri publico, potest tamen priuato. 3. non firmari eiusmodi contractum, si præsertim in odium creditoris, seu ob peccatum illius à lege reprobetur; quia si tunc contractus firmaretur, creditor acquireret ius ad actionem sibi illicitam, quod dici non potest. Sicque contractus de soluendis vsuris non firmatur iuramento, adeoque etsi ob reuerentiam erga Deum, ratione iuramenti soluendæ sint, non

tamen ex vi ipsius contractus, quia nullus est. Vnde si iurans petat relaxationem iuramenti, non tenebitur soluere: aut si soluit, poterit summam solutam repetere, cum vsurarius nullum ius in eam acquisierit; & ipse iurauerit quidem se soluturum, non tamen vt suppono, se post solutionem non repetiturum. 4. quando per iuramentum contractus firmatur, eius obligationem transmitti ad hæredes, perinde ac si contractus ex se, seu sine iuramento esset validus; quia talis obligatio est realis. Quando autem contractus iuratus inualidus manet, eius obligationem ad hæredes non transmitti, quia illa obligatio, cum non sit annexa contractui ratione sui, sed tantum ratione iuramenti, est personalis, adeoque ad hæredes non deuoluitur. Verum hæc sufficient de contractus in genere. Superest vt de præcipuis eorum speciebus deinceps in particulari agamus.